

Αθήνα, 28/11/2022

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Στο διεθνές συνέδριο που οργανώθηκε από το «**The International Society for Professional Innovation Management**» σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών, με τίτλο «**The role of innovation : Past , Present, Future** “ συμμετείχε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας – HDB κ. Γεώργιος Ζαββός.

Ο κ. Ζαββός απηύθυνε τεναρκτήρια ομιλία με θέμα: «**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ**» στην οποία τόνισε πως «*η καινοτομία είναι το νέο πεδίο μάχης του διεθνούς στρατηγικού παιχνιδιού και του παγκόσμιου ανταγωνισμού των υπερδυνάμεων, των εθνών και των επιχειρήσεων*»

Το διακύβευμα αφορά την παγκόσμια τεχνολογική κυριαρχία.

Ο κ. Ζαββός υπογράμμισε πως: «*Είναι αποστολή μας ως κοινωνία είναι να διασφαλίσουμε ότι επενδύουμε σε τεχνολογίες που είναι ασφαλείς, φιλικές προς το περιβάλλον, ενδυναμώνουν και όχι απλώς αντικαθιστούν την ανθρώπινη εργασία και που συνάδουν με τις δημοκρατικές αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα*» ενώ πρόσθεσε πως «*Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να επενδύσουμε σε τεχνολογίες που προωθούν μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*» και πως «**Το νέο ταγκό της καινοτομίας υπαγορεύει νέες δυναμικές συνέργειες μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα**»

Ο κ. Ζαββός τόνισε ότι «**το κράτος και οι αναπτυξιακές τράπεζες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας**» και πως «*αυτό συμβαίνει γιατί μπορούν να διορθώσουν τις ανεπάρκειες της αγοράς, επενδύοντας απευθείας σε δημόσια αγαθά όπως είναι η έρευνα*».

Στη συνέχεια της τοποθέτησής του ο κ. Ζαββός ανέφερε πως «*η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα δημιουργεί χρηματοδοτικά εργαλεία με στόχο την μόχλευση των διαθέσιμων κεφαλαίων. Όπως για παράδειγμα το Ταμείο Εγγυήσεων Καινοτομίας που επιβραβεύει την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, ιδίως σε νεοφυείς επιχειρήσεις, παρέχοντας, για παράδειγμα, εγγυημένα δάνεια που καλύπτουν τόσο τα επενδυτικά σχέδια όσο και τις ανάγκες σε κεφάλαιο κίνησης. Στο βαθμό που πληρούνται τα κριτήρια καινοτομίας, παρέχεται επιχορήγηση κεφαλαίου 15%. Πρόκειται για μια μοναδική ευκαιρία καθώς συνδυάζει ένα εγγυημένο δάνειο με μια επιχορήγηση.*»

Αναφερόμενος στα θέματα των ενεργειακών ανακατατάξεων ο κ. Ζαββός είπε ότι: «*η χρηματοδότηση της καινοτομίας για ενεργειακά έργα, αποτελεί έναν από τους στόχους της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη στήριξη έργων για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, για επενδύσεις στην ανερχόμενη τεχνολογία παραγωγής ενέργειας από υδρογόνο, αλλά και την γαλάζια ενέργεια*»

κλπ. Έτσι, συμβάλλουμε ενεργά στην ενίσχυση αυτού του νέου και ζωτικού ενεργειακού οικοσυστήματος.» κατέληξε.

Ακολουθούν τα κυριότερα σημεία της εναρκτήριας ομιλίας του κ. Ζαββού (σε ανεπίσημη μετάφραση από τα αγγλικά)

I. Διεθνείς Προκλήσεις για τη Χρηματοδότηση της Καινοτομίας

Πρώτη παρατήρηση για την καινοτομία και την ανάπτυξη.

Κατανοούμε όλοι τη σημασία της καινοτομίας για την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία. Η καινοτομία αποτελεί μία από τις κινητήριες δυνάμεις των οικονομιών μας. Τα σύγχρονα επίπεδα διαβίωσής μας, καθορίζονται από την αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία με τη σειρά της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εισαγωγή και τη διάδοση νέων τεχνολογιών που επιτρέπουν την παραγωγή μιας όλο και μεγαλύτερης ποικιλίας αγαθών και υπηρεσιών που καταναλώνουν όλο και λιγότερους πόρους του πλανήτη μας.

Δεύτερη παρατήρηση, από τη σκοπιά της γεωοικονομίας και της γεωπολιτικής, είναι ότι η καινοτομία αποτελεί το νέο πεδίο μάχης του διεθνούς στρατηγικού παιχνιδιού και του παγκόσμιου ανταγωνισμού των υπερδυνάμεων, των εθνών και των εταιριών και των τραπεζών.

Το διακύβευμα αφορά την παγκόσμια τεχνολογική κυριαρχία.

Ο Πρόεδρος Μακρόν όπως και άλλοι Ευρωπαίοι ηγέτες χαρακτηρίζουν εύλογα την καινοτομία ως ένα από τα σημαντικότερα συστατικά στοιχεία της ευρωπαϊκής πολιτειακής δράσης και της ευρωπαϊκής κυριαρχίας.

Τρίτη παρατήρηση, είναι ότι η ξέφρενη παγκόσμια κούρσα έχει τρία βασικά χαρακτηριστικά:

1. Το πρώτο την **μεγάλη συμμετοχή των κυβερνήσεων**, που δεν αφήνουν μόνες τις κεφαλαιαγορές να επενδύσουν και χρηματοδοτούν την Ε και Α και επιδοτούν την παραγωγή ορισμένων αγαθών υψηλής τεχνολογίας.
2. Το δεύτερο είναι ο **πειραματισμός με διάφορους μηχανισμούς χρηματοδότησης που συνδυάζουν τη «βιομηχανική πολιτική» με τις προσπάθειες προώθησης της ανάληψης κινδύνων**. Π.χ. Ένα μέρος του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ, ύψους 750 δισεκατομμυρίων ευρώ, κατευθύνεται στην Ε και Α που σχετίζεται με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των επιπτώσεών τους.
3. Τρίτο ότι **οι κυβερνήσεις προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι η χώρα τους αξιοποιεί περισσότερο από τα οφέλη της καινοτομίας**.

Τέταρτη παρατήρηση ότι είναι απαραίτητο να υπάρχουν ορισμένες αρχές που να διέπουν την καινοτομία.

Είναι αποστολή μας ως κοινωνία να διασφαλίσουμε ότι επενδύουμε σε τεχνολογίες που είναι ασφαλείς, φιλικές προς το περιβάλλον, ενδυναμώνουν και όχι απλώς αντικαθιστούν την ανθρώπινη εργασία και που συνάδουν με τις δημοκρατικές αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να επενδύσουμε σε τεχνολογίες που προωθούν μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Πέμπτη παρατήρηση, αφορά το νέο ταγκό καινοτομίας που *υπαγορεύει νέες δυναμικές συνέργειες μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.*

Στις προηγμένες οικονομίες, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις αναλαμβάνουν τον κύριο όγκο της έρευνας και ανάπτυξης. Αλλά είναι ο δημόσιος τομέας που παρέχει την απαραίτητη κοινωνική, νομική και εκπαιδευτική υποδομή που υποστηρίζει την ιδιωτική Ε και Α.

Η καινοτομία στον **ιδιωτικό τομέα** εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κρατική **χρηματοδότηση** των βασικών επιστημονικών και ερευνητικών εργαστηρίων. Βασίζεται σε επιστημονικά ταλέντα που εκπαιδεύονται σε πανεπιστήμια και υποστηρίζονται από δημόσιους πόρους.

Το **κράτος** παρέχει σε όσους παράγουν καινοτομία δικαιώματα μέσω του συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Οι οικονομολόγοι αλλά και άλλοι αναγνώρισαν ότι **το κράτος και οι αναπτυξιακές τράπεζες** διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην **προώθηση της καινοτομίας.**

Αυτό συμβαίνει γιατί μπορούν να διορθώσουν τις ανεπάρκειες της αγοράς επενδύοντας απευθείας σε δημόσια αγαθά όπως είναι η έρευνα. Ωστόσο, όπως έχει υποστηριχθεί, ο ρόλος του κράτους εκτείνεται πέρα και πέρα από την αποκατάσταση των αποτυχιών του ιδιωτικού τομέα. Αυτό συμβαίνει γιατί στην πραγματικότητα, μέσω των πολιτικών και της χρηματοδότησής του, δημιουργεί και διαμορφώνει τις αγορές του μέλλοντος και έχει σημαντική επίδραση στις νέες τεχνολογίες, τόσο σε σχέση με τα αεροσκάφη ή το Διαδίκτυο.

Η καθηγήτρια Mazzucato ορθώς τονίζει ότι *«οι κυβερνήσεις πρέπει να συνάψουν ένα νέο συμβόλαιο με τον ιδιωτικό τομέα, ανεβάζοντας τον πήχη για το τι να περιμένουν ως αντάλλαγμα για τη δημόσια χρηματοδότηση. Αυτό επιβάλλει να προσεγγίζουμε αυτές τις εταιρικές σχέσεις σαν μια ευκαιρία για τη μεγιστοποίηση της δημόσιας αξίας — για τον επιμερισμό τόσο των κερδών όσο και των κινδύνων των επενδύσεων στην καινοτομία και στην ανάπτυξη. »*

Έκτη παρατήρηση, αφορά τις καινοτομίες που είναι απαραίτητες για τη βιωσιμότητα

Η κλιματική αλλαγή έχει ήδη αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και την κοινωνία και ο αντίκτυπος αυτός θα επιδεινωθεί κατά τη διάρκεια αυτού του αιώνα. Ωστόσο το πόσο θα χειροτερεύσει αυτή η κατάσταση θα εξαρτηθεί από την ικανότητά μας να μειώσουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Γνωρίζουμε ότι η απαραίτητη μείωση των εκπομπών, με παράλληλη διατήρηση και βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, μπορεί να επιτευχθεί κυρίως μέσω της καινοτομίας.

Σήμερα περίπου το 85% της παγκόσμιας βιομηχανικής ενέργειας προέρχεται από ορυκτά καύσιμα.

Η μείωση της κατανάλωσης αυτών των καυσίμων κοντά στο μηδέν προϋποθέτει τη μεγαλύτερη μετατόπιση οικονομικών πόρων που έχουμε δει ποτέ. Επίσης θα απαιτήσει τεράστιες αλλαγές των τεχνικών παραγωγής και χρήσης ενέργειας .

Θα χρειαστούν **συνεχείς προσπάθειες καινοτομίας πχ για τη βελτίωση του τρόπου παραγωγής χάλυβα ή τσιμέντου ή του τρόπου σχεδιασμού και διαχείρισης των κτιρίων.**

Ορισμένα έργα καινοτομίας ενέχουν υψηλούς κινδύνους για να συμμετέχουν μόνοι οι ιδιώτες επενδυτές. Έτσι, ο επιμερισμός του κινδύνου **μεταξύ των κυβερνήσεων και του ιδιωτικού τομέα είναι ουσιαστικός** . Η χρηματοδότηση θα πρέπει να κατευθυνθεί όχι μόνο στη βασική έρευνα αλλά και στην **ανάπτυξη και την εφαρμογή τεχνολογιών**. Οι κεφαλαιαγορές παρέχουν μια τεράστια πηγή κεφαλαίων για πιο ώριμες επιχειρήσεις, βοηθώντας τις να επεκταθούν γρήγορα. Ωστόσο, πολύ λίγα κεφάλαια διοχετεύονται μέσω ιδιωτικών πηγών σε καινοτόμα έργα, ιδίως μικρότερων / νεοσύστατων επιχειρήσεων

Εβδομη παρατήρηση . Η ψηφιακή μετάβαση παρέχει ιδιαίτερα πρόσφορο έδαφος για καινοτομία σε όλο τον κόσμο. Αυτό αντικατοπτρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην αυξανόμενη προσβασιμότητά , η οποία κατέστη δυνατή πρωτίστως από την ταχεία επέκταση του κινητού διαδικτύου. **Σε αυτήν την ψηφιακή εποχή**, όλες οι χώρες μπορούν και πρέπει να στοχεύουν στην ανάπτυξη **κόμβων καινοτόμου επιχειρηματικότητας**. **Είναι κάτι που συμβαίνει αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα**. Ενώ η **τεχνολογική επιχειρηματικότητα έχει γίνει παγκόσμια, η καρδιά της καινοτομίας παραμένει τοπική**. Ως εκ τούτου, πρέπει να κατανοούμε και να αναβαθμίζουμε συνεχώς τα χαρακτηριστικά των τοπικών οικοσυστημάτων στα οποία ευδοκμεί η καινοτομία.

II. Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (HDB) και καινοτομία

Τώρα είναι ενδιαφέρον να επισημάνουμε πώς η HDB ως η μόνη αναπτυξιακή τράπεζα στην Ελλάδα αντιμετωπίζει ορισμένα από τα παραπάνω ζητήματα.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η **HDB εφάρμοσε** κυβερνητικές πολιτικές υποστηρίζοντας τους πιο ευάλωτους πολίτες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κυρίως μέσω **συγχρηματοδοτήσεων, εγγυήσεων και επιδοτήσεων συνολικού ύψους 8,5 δισ ευρώ** . Πρόκειται για αποδόσεις με μετρήσιμα αποτελέσματα: σε 41.000 νέα δάνεια, σε περίπου 18.600 νέες θέσεις εργασίας και σε **συνεισφορά περίπου 6 δισεκατομμυρίων ευρώ στο ΑΕΠ της χώρας**.

Στόχος της HDB είναι να **διευρύνει το φάσμα των τραπεζικά αξιόχρεων δανειοληπτών**, δηλαδή να διευκολύνει την πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό για πολλές χιλιάδες ΜμΕ και **νεοφυείς επιχειρήσεις που έχουν επιχειρηματικά σχέδια και ιδέες που αξίζουν υποστήριξη** αναζητώντας ρευστότητα για να τα υλοποιήσουν.

- **Πώς το πετυχαίνουμε αυτό ;**

- Η πλατφόρμα Know your Customer (KYC) εξαλείφει τα σημεία συμφόρησης στη διαδικασία υποβολής αιτήσεων για τις ΜΜΕ και το τραπεζικό σύστημα, μέσω κριτηρίων διαφάνειας και καινοτομίας στην ανταλλαγή δεδομένων
- Δημιουργώντας εναλλακτικά κριτήρια - τόσο κριτήρια αξιολόγησης πιστώσεων όσο και επενδυτικά -
- μαζί με κριτήρια για την αξιολόγηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας .

Συμβάλουμε στην **αντιμετώπιση** του επενδυτικού **κενού που υπάρχει** για τη ΜμΕ. Παρέχουμε αναπτυξιακή χρηματοδότηση που υποστηρίζει ενεργά την υγιή επιχειρηματικότητα, ιδίως τις ΜΜΕ, και τις νεοφυείς επιχειρήσεις **κατά τη μετάβασή τους στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία**. *Ενεργοποιούμε τη μικροχρηματοδοτήσεις, παρέχουμε κίνητρα, διαθέτουμε μηχανισμούς και χρηματοπιστωτικά προϊόντα που μεγιστοποιούν τις δυναμικές συνέργειες μεταξύ των κυβερνητικών πολιτικών και των αναγκών των ΜμΕ και του ιδιωτικού τομέα.*

Εν ολίγοις, λειτουργούμε ως καταλύτης για την άντληση κεφαλαίων από το εμπορικό τραπεζικό σύστημα, δημιουργούμε μοχλούς χρηματοδότησης που κατευθύνονται σε στοχευμένες επενδύσεις.

Η HDB διαδραματίζει ειδικό ρόλο και εργαλεία σε σχέση με την καινοτομία :

α) Πρώτο, *δημιουργεί χρηματοδοτικά εργαλεία με στόχο την αύξηση της μόχλευσης της κατανομής κεφαλαίων* , όπως και το **Ταμείο Εγγυήσεων Καινοτομίας** που επιβραβεύει την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, ιδίως σε νεοφυείς επιχειρήσεις, παρέχοντας, για παράδειγμα, εγγυημένο δάνειο που καλύπτει το επενδυτικό σχέδιο και το κεφάλαιο κίνησης. Στο βαθμό που πληρούνται τα κριτήρια καινοτομίας, παρέχεται επιχορήγηση κεφαλαίου 15%. Πρόκειται για μια μοναδική ευκαιρία καθώς συνδυάζει ένα εγγυημένο δάνειο με μια επιχορήγηση.

β) Δεύτερο ,*υποστηρίζει τη στρατηγική των ΜΜΕ με μη χρηματοοικονομικά έργα όπως το InnoAgora* - δηλαδή μια πλατφόρμα που δημιουργήθηκε από την HDB σε συνεργασία με την *Banque publique d'investissement* (Bpifrance) - η οποία είναι χρήσιμη για εταιρείες με εξαγωγικό προσανατολισμό που αναζητούν επενδυτικά κεφάλαια ή συνεργασίες. Είναι η μοναδική πλατφόρμα στο ελληνικό οικοσύστημα που από τις αρχές του 2022 και για κάθε 2,5 μήνες προσφέρει στις ελληνικές εταιρείες τη διεθνή σκηνή διοργανώνοντας διεθνή pitching events για την εύρεση επενδυτών.

γ) Τρίτο, *προωθεί τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημιακής επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης με εμπορικές επιχειρήσεις με σκοπό την εμπορική ανάπτυξη και υλοποίηση καινοτόμων προτάσεων συμμετέχοντας στον επιμερισμό και την ανάληψη κινδύνων*. Συμμετέχει επίσης στη **δημιουργία του ταμείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας!**

δ) Η HDB βελτιώνει **τις προϋποθέσεις αποδοχής καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων** από το τραπεζικό σύστημα μέσω της δημιουργίας καινοτόμων σχεδίων αξιολόγησης δηλ. **του μοντέλου βαθμολόγησης καινοτομίας** για χρήση από το τραπεζικό σύστημα, ενισχύοντας έτσι την δανειοληπτική ικανότητα των ΜμΕ.

ε) Ως προσεκτικοί παρατηρητές των γεωοικονομικών ανακατατάξεων που λαμβάνουν χώρα τόσο στην ΕΕ όσο και στην ευρύτερη περιοχή μας το τελευταίο διάστημα, διαπιστώνουμε η

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

HELLENIC DEVELOPMENT BANK

χώρα μας λόγω των τολμηρών πολιτικών της κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη καθίσταται σημαντικός περιφερειακός ευρωπαϊκός ενεργειακός κόμβος. Συνεπώς η χρηματοδότηση της καινοτομίας για ενεργειακά έργα αποτελεί έναν από τους στόχους της HDB, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη χρηματοδότηση έργων για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, για επενδύσεις στην ανερχόμενη τεχνολογία παραγωγής ενέργειας από υδρογόνο, αλλά και την γαλάζια ενέργεια κλπ. Έτσι, συμβάλλουμε ενεργά στην ενίσχυση αυτού του νέου και ζωτικού ενεργειακού οικοσυστήματος.» κατέληξε.